

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Dunaj, 10. septembra. (Izv. Pričaku, jo se jugoslovanski trgovci, ki se udeležijo dunajskega velesejma. Število razstaviteljev je bilo toliko, da se je moralo skrajšati na 4800. Doslej so stali adriatičanska dela in mezde 110 milijonov. Močno bodo zastopani na sejmu surovinski produkti.

Anončni zavod
Drago Beseljak in drug
Siodna ulica št. 5.

R. MIKLAUC

Ljubljana, Pred Škofijo št. 3, Lingerjeva ulica
721 priporoča 1399 5-5
sukneno, manufakturno in pleteno blago.
Prodaja na debelo in na drobno.
Ustanovljeno leta 1869.

727 VELETRGOVINA 1431 3-3
GREGORC & VERLIČ
Ljubljana Telefon interurb. št. 246
priporoča
špecerijsko, kolonijalno blago in vsakovrstno žganje.
Konkurenčne cene! Zahtevajte cenike! Točna potrežba!
Zastopana na ljubljanskem velesejmu paviljon H 272

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji
R. RANZINGER
Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice
Podjetje za prevažanje blaga južne železnice. Brzoročni in tovarni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zavarovanje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišča s posebnimi zaprtimi kabinami za pohištvo.
Brzojavi: Ranzinger. 784 52 Interurban telefon 60.

Slovenska gradbena družba

z o. z., Ljubljana

Tehniška pisarna v tovarni Keršič.

Izvršuje:

vse vrste visokih in globokih stavb,
betonske in železobetonske gradbe,
vodne gradbe, električne centrale,
izkoriščanje vodnih sil, moderne in-
dustrijske gradbe, mostne gradbe.

Najstarejša slovenska plesarska in ličar-
ska delavnica **IVAN BRIGELJ**,
Dunajska cesta 16,
se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerno.
5 52-49

Svilarne ure, slatnine in srebrnine
nudi strokovni urar **F. Korošec**, Sv. Flo-
rijana ulica 31. Vsako popravilo se izvrši
vestno s garancijo. Staro zlato in srebro se
vrače v zameno. 227 52-51

Gosposka vila

1480 na Bledu 4-2
na prodaj.
Naslov in poizvedbe na „Vila Mir“, Bled.

Ruski hrt

(psica), bela, čistokrvna, krasen eksemplar,
stara 20 mesecev, je na prodaj. Naslov
v upravitelstvu „Jutra“. 1487 2-2

G. F. Jurásek
uglaševalec glasovirjev
v Ljubljani
Wolfova ulica 12.
Z veseljem upravljam s ter popravila glasovirjev in bar-
moniev sp. celno strokovno, točno in cenno. 455 52-43

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občin
stro, da sprejemava nova dela in popravila
po ugodnejših cenah. Gotovi deli v zalogi.
Turistovski deli domačega iz-
delka. 634 45

Ant. in Jož. Brajer-Kapele
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najdelejših nudi
vedno v zalogi tovarna klobukov in slamnikov

Franc Cerar v Stobu

pošta in želez. postaja Domžale pri Ljubljani.
V popravila prevzema tudi vsa tozadevna
dela ter pr. oblikuje po najnovejši modi. V
Ljubljani prevzema v-a naročila in moder-
niziranje tavnika Kovačević i Tršan v
Prešernovi ulici št. 5, kjer se sprejema
1021 v sredo in v soboto. 52-13

Vse
rabljenih dvokoles, šivalnih strojev
in otroških vozičkov v dobrem stanju
se cenno prodaj.
Ljubljana, Karlova cesta 4.
1.70 6

sladno kavo
kavine konserve
s sladkorjem
TRIGLAV kavine konserve
brez sladkorja
marmelado 1116
13-9

nudi po ugodnejši dnevni ceni in v vsaki množini
Delniška družba „Triglav“
tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku.
Kupuje tudi tozadevne strovine.

Razpošiljalna Schwab & Bizjak

Ljubljana, Dvorni trg 3

Specialna za'oga angleškega sukna, dežnih plaščev
in vseh krojaških potrebščin. Promenadne, modne
in sportne obleke, površniki, raglani itd. itd.
Konfekcija za gospode in dečke ter moderna izdelava
običaj po meri v lastnem modnem salonu po naj-
! Solidne cene! novjših krojih. ! Soliden izdelek!
Znanja naročila se izvršujejo točno po poštnem povzetju!
Zahtevajte vzorke!

Razstava lastnih izdelkov na Ljubljanskem velesejmu

od 3. do 12. septembra 1921
(paviljon H št. 270).

1399 5-5

COSULICH-LINE

(prej Austro-Amerikana)

TRST-AMERIKA

prevažata potnike v New-York redno trikrat,
v južno Ameriko po enkrat mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listkov.
Simon Kmašec, glavni zastopnik za Slovenijo v Ljubljani, Ke'edvorska ulica št. 26
Odplov brzojarnika „President Wilson“ 19. septembra, poštnega parnika „Argen-
tina“ 2. oktobra in poštnega parnika „Belvedere“ 5. oktobra. 714 37-22

Centrala:
Ljubljana,
Rimska cesta 2.

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumi-
jevi predmeti vseh vrst na drobno
in debelo. - Glavno zastopstvo pol-
nih gumijevih obrobov za tovarne
avtomobile tovarne Walter Martiny.
Avtogaraže in avtozelavnice s sti-
skalnicami za montiranje gumijevih
obrobov pod vodstvom inženirja v
centrali. Ljubljana, Rimska cesta 2.
Prevozno podjetje za prevoz blaga
celih vagonov na vse kraje, za kar
je na razpolago 10 tovarnih avto-
mobilov. 543 26

Ljubljana, Maribor, Beograd,
Podružnice: Dunajska c. 20, Jurčičeva ul. 9, Knez Mihaj-
tel št. 470. tel. št. 133. lova ul. 8.

OBRTNA BANKA

v Ljubljani, Kongresni trg 4

da je kredite v obrtne svrhe, po izrednih pogojih, pospešuje ustanav-
ljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije
naikulantneje. — Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje s

4%

Telefon št. 508.

od dne vloge do dne dviga.

št. pošt. ček. ur. 12.051.

«PARFUMS CHRYSIS»

V paviljonu št. 237 je krasen kotlek, po svoji eleganci in stilu, kot se vidi v Parizu v Grand-Palais. Razstavljani prostor krasi razen okusnega pohištva in elegantno opremljenih parfemskih in toaletnih potrebščin tudi krasne slike narodnih noš in pokrajin.

Izdelki trdke niso importirani iz Francije. Trdka uvaža samo esence in stvari, ki se ne dobje v naši državi, vse drugo, kakor spirit, steklo, kartonažo itd. pa dobiva samo od domačih trdk. Zato je to domača industrija, in ker razpolaga firma s precejšnjim kapitalom, namerava nasaditi vse vrste rož v svrhu izdelovanja esenc, ki se do sedaj niso proizvajale v Jugoslaviji, da tudi v tem oziru ne bo odvisna od inozemskega uvoza.

Ker do sedaj v naši državi nismo imeli popolne industrije te stroke in smo bili navezani na tuje izdelke, pozdravljamo to novo podjetje, ki je vsem toplotno priporočamo.

Kvaliteta na Ljubljanskem velesejmu razstavljenih vin

Kakor smo že opetovano omenili je razstavljenih, odnošno se toči na velesejmu čez 150 različnih vin, od katerih zavzema največji prostor oddelak «Vina vinogradarjev iz Slovenije» v paviljonu «G» in k temu pripadajočih točilnic z istim naslovom a 150 različnimi vrstami iz vseh spodnještajerskih in dolenskih gor.

Pr teh množinah izreči sodbo o posameznih sortah, je nemogoče. Omejiti se bomo zato le na komisijonalno za najboljša spoznana vina. Med te spadajo: 1b muskatni silvanec (Franc Zanič, Maribor), 17a Vinsko vrhčan (Ozme Josip, Ljutomer), 18 muskatni silvanec (Rajh Josko, Ljutomer), 19a Jeruzalemsčan (Petrovar Lovro, Ivanjkevič), 32a 32b mus-

katni silvanec (Hočvar Franc, Središče), 37a Nunskovrčan (Mura Josip, Krapje pri Ljutomeru), 38a Črečevčan (Kranjc Alojzij, Ljutomer), 37b šipon in 37b zeleni silvanec (Paklavac Anton, Veličina pri Ormožu), 39a, 39b laški rizling, 39d izbor železnodrvčan, 39e muskatni silvanec, 39f šipon, 39g burgundec, 39i silvanec, 39j šipon, 39l Kamenščan (Zemljic Fric, vinogradnik in vinotrtar v Ljutomeru), 53a laški rizling in 53b, črni burgundec (Uprava graščine Dornava), 40g drobna graševina (Nemški rizling), 40h beli burgundec, 40i muskatna rai-na (posebna lastna vrsta), in 40j muskatni silvanec (Clotar Bouvier, vinogradnik in vinski trgovec ter izdelovatelj šampanjca v Gornji Radgoni), 51a Zasavčan in 51c Turškovo vrhčan (Gjuro pl. Valjak, Maribor), 52a, b, c, d, beli burgundec, kabernet, traminec in drobni rizling (Uprava graščine grofa Herbersteina v Ptuj), 22a drobni rizling in 22c Lenka (Franc Osterberger v Ptuj), 24b in c rizling in 24d traminec (Ludvik Wrat-feld v Novi cerkvi pri Ptuj), 27 muskat-telec (Maka Ulm, Završe pri Ptuj), 12a muskatelc in 12c Zubančan (Alojz Sch-cher, Smarjeta v Pesnici), 13a, b, c in d silvanec, burgundec, drobni rizling in 14b burgundec (Državna vinarska šola v Mariboru), 5a laški rizling in 5b muskatni silvanec (Robič Srečko v Limbušu), 6 traminec (Oskrbništvo grofa Merana v Vrhodolu pri Mariboru), 7a in 7b Pekrčan (Marija Pahernik v Vuhredu), 8. Pekrčan (Franc Pahernik v Vuhredu), 48a in 48b beli burgundec (Veliko knežvo oskrbnništvo v Konjicah), 42b, c, d, e, f silvanec, rizling in traminec (Oskrbništvo graščine Brežice), 50a Orleber in 50b rizling (Florjan Guček, Loka pri Zusan), 55a rizling drobni, 55b, d, in e rulanec, muskatni silvanec in črni burgundec (Dr. Rudolf Sadnik v Celju).

Vsa ta vina naključujejo 1b, 5a, 6, 12a, 13a, 32a in b, 37a in b, 39a, c, d, e, f, j, 53a, 40b in j, 40p, 48a in 55a.

Od dolenskih vin, od katerih je vsled

prejšnje razprodaje sorazmerno malo stavilo zastopanih, se po svoji dobroti in lokalnem značaju odlikujejo: Beli burgundec in rulanec (Anton Ulm v Klevevžu pri Mokronogu), Malkovčan (Franc Prijatelj v Trbišču), Bojničan (Janko Karlovšek v Šmarjeti), Zagradčan (Franc Zupančič v Rakovniku), Rizling in dolenska črnina (A. Sušnik iz Trške gore pri Novem mestu), Črnina iz dadove peči (Franc Kerin v Sv. Križu pri Ko-stanjevici), Črnina iz Bočja (Ivo Kerin, Kostanjevica).

Poleg že navedenih kraljevskih vrst sta razstavila in tudi gospoda Clotar Bou-vier in Čuček Franc v Radgoni odnošno v Ptuj svoj šampanjec, od katerih se odlikujeta Bouvierjev Demisee 40 l in Bouvierjev couvée reserve 40 n ter Čuč-kova Elite sec 294 in sladko vino a la Charint.

Lepo kolekoljo je razstavila v posebnem paviljonu «Gospodarska zveza» v Šiški, kjer se po svoji dobroti odlikujejo beli burgundec iz Slovenskih gor, Jeru-zalemski šipon, Pekrčan in Limbušan.

Vina v omenjenih se točijo v kozarč-kih in v steklenicah. To težavno in ne ravno hvaležno delo pri vedno narašča-jočem navalu v paviljonu «G» izvrstno podpirajo rodoljubne Ljutomerske in do-lenske dame. — Franc Gombač, Ljublj.

ADMIRAL SCHEER NE SME PRED-AVATI

V Berlinu so z bivšimi generali in ad-miralji jako strogi. Generaloma Lettowu in Wrisbergu so že svojočasno prepove-dali predavanja o vojskih stvareh. Ne-davno je hotel bivši admiral Scheer pre-davati o bitki pri Skageraku. Predavanje je bilo prepovedano, ker se delavske or-ganizacije izjavi, da bodo same prepre-čile taka predavanja, ako jih ne bo vla-da. Tudi mi smo mnenja, da naj si Nem-ci namesto predavanja nabavijo raje an-gleški film o tej bitki, ki jih bo natančno poučil o njihovem velikem porazu.

Kralj Matjaž

Kralj Matjaž ilustriral Fran Kralj. Iz-dal in založil dr. Albin Stele. Knjiga je umetniška in tiskarski unikum v sloven-skem knjigotrtstvu; od prve do zadnje strani je vse klisirano. Vsebina knjige je znana narodna pesni o kralju Matjažu in o tenci. Ves tekst je Fr. Kralj spisal v posebni kaligrafični pisavi, ki si jo je sam zamislil kot dekorativno posebno učinkovito in lahko prilagodljivo stiliza-cijo naše pisave. Privzel pa je k temu načinu še en element: vsebinski ritem pesnitve, z ozirom na katerega je dal poteku pisave vsebinski primeren, stalno se menjajoč ritem. Vzemite kot primer samo prvo kitico, kjer se prvi štirje verzji o ženitvi Matjaževi napisani v prijetnem, lahko valujočem ritmu veselja, ozadje avtor ornament iz lipovih listov in cve-tov. (slovensko ozadje). Po sredi preko lista je potegnena črna črna lisa slut-nje nevarnosti. Naslednji verzji v svojem poteku nemudoma prerušijo dosednji mirni ritem in padajo proti črniemu ko-tu, kjer gre pisava preko črne lise še be-la, kar daje zunanji lik vrhbe poseben mik. Matjažev odpor v zadnjih dveh verzjih te strani je izražen s tem, da se ritem teh dveh ostro postavi kot vztrajnost v svojem koncu proti padanju prejšnjih.

Zanimivo je, kako potem do boja po-staja vsaka stran vedno bolj grozeče črna, dokler se povest o boju samem ne vrši na čisto črnem ozadju v beli pisavi. Črno ozadje začne trzinati, ko se Mat-jaž odpravi v Turčijo reševati Alenčico; znanost v njegov uspeh je tolik, da so naslednji listi že čisto beli. V ozadju se tudi pozneje pojavljajo ornamentalni mo-tivi v zvezi z vsebino. Ko smo ugotovili princip, po katerem je napisan tekst, za-dostuje, da knjigo pazno prečitate, ker vam bo brez nadaljnjega komentarja vse ostalo jasno. Tekst je vselej na levi stra-ni, na desni pa je ilustracija k glavnemu delu dotičnega dela teksta. Risbe so

bile izvršene s svinčnikom, dokazujejo bujno fantazijo umetnikovo. Nekatere te-žave bodo mogoče delale slike boja, do-kler se gledalec ne umisli v perspektivi-čno stališče, iz katerega so zamišljene. Gledane so namreč od zgoraj, ali vsaj na pol od zgoraj in zato polne za naše oko nenavadnih perspektivnih skrajšav.

Vse delo od naslovne do poslednje stra-ni ovitka je umetniško delo enotnega ko-va. Brez pretiranja ga lahko smatramo za knjižno delo, ki do sedaj pri nas ni-ma para i kar se tiče okusa, s katerim je aranžirano in zamišljeno, i kar se tiče do-slednega izvajanja principa, na katerem stoji.

Cena knjige, tiskane na fin karton (sa-mo 200 izvodov) je KJ. 160.— (za zunanjo naročila se poštnina KJ. 10.—), na fin bel papir za umetniške reprodukcije KJ. 140.— (za zunanja naročila se poštnina KJ. 8.—). Naroča se v knjižarni Lavoslav Schwent-ner, Ljubljana.

Opozarja se, da je na razpolago le omejeno število izvodov, vsled česar je v interesu vsakega reflektanta, da si knjigo nabavi čim prej.

KAK NAJ BO IDEALEN MOŽ?

V Franciji so razpisali nagrado za do-vršenežnega moža. Postavljeno je bilo zani-mivo vprašanje, kake lastnosti mora imeti idealen mož. Neka duhovita dama je poslala med prvimi sledeči odgovor: «Idealen mož ne sme nikdar ukazovati, čeni, ako to ni izrečno v njeno korist. Nikdar ne sme biti siten. Podoben ne sme biti niti pedagogu niti duhovniku, čiti mora dolge volje celo tedaj, kadar nima vzroka za to. Paziti mora, da ne-muri žena z dobitimi nasveti in pametni-mi vzgledi iz svoje rodbine. Ponuditi ji mora vse, predno ga sama zaprosi. Ako žena kaj zagreši, ji mora oprostiti, ka-dar ima prav pa jo pohvaliti».

Išče se deklica

zmožna slovenskega in angleškega jezika, ki je došla iz Amerike, k dvema deč-koma. Stara naj bo nad 14 let. Oglasi naj se pri IVANU KRAMER, St. Peter 1506 pod Sv. Goro. 3-1

Pocinkano pločevino

308 nudi po najnižji ceni 2-1
trrdka A. Sušnik, železnina
Ljubljana,
Zaloška cesta št. 21.

Proda se zelo dobro ohranjen klavir

za samo 10.000 K. Poizve se: Erjavčeva
cesta 4, 2. vhod, vrata 12. 1495

Morska trava (afrik.)

na debelo in drobno se dobi pri Brata
Sever, trgovina s pohištvo in tapet-
niška delavnica, Ljubljana, Gosposvet-
ska cesta 13. 1493 6-1

Zahtevajte
v
kavarnah, gostilnah,
brivnicah in javnih
lokalih
„JUTRO“

Lastni razstavljeni paviljon na ljubljanskem velikem sejmu 3. do 12. septembra 1921. 1935 a 6-6

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode delniška družba v Ljubljani.

Telefon št. 1-67 (Ljubljana) Brzojav: Papirnica Vevče

t. č. centrala: Papirnica v Vevčah.
Pošta: D. M. v Polju pri Ljubljani.
Postaja južne železnice: ZALOG.

Papirnice v Vevčah, papirnica, tvornica celuloze in lesovine
v Goričanih in tvornica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvajanje 100 vagonov raznih vrst papirja:

Papir: tkanine, brezlesni pisarni, pisarniški, tiskovni
in konceptni papir. Strojepisni, bankpost-, karton-
in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept-meliran,
nebeljeni konceptni papir; srednjefini pisalni in tiskovni
papir, karton za dopisnice. Brzojavni svitki in papir za
naustnice (stročnice). Navadni tiskovni kuler in papir za
lepake v vseh barvah. Rotacij ki tiskovni papir. Ovojni
papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

Slovenska gradbena družba

Z O. Z.

Ljubljana

tehniška pisarna v tovarni Keršč

Lastni paviljon, enodružinska stanovanska hišica,
vsebuje: 2 sobi, 1 kabinet, kuhinjo, sobo za sluškinjo,
kopalno sobico, shrambo.

Zastavljena ploskev 73 m².

Dobavljamo celo leseno konstrukcijo z vsem tesar-
skim, mizarским, ključničarskim in kovaškim delom
približno 1 mesec po naročilu; na licu mesta po-
stavljeno v približno 3 tednih.

Cena za 1 m² zastavljene ploskve 1000 do 2000 K
po obliki tlorisa.

Posebnosti našega proizvoda:

Leseni polnostenski nosilci za strehe z velikimi
razponi, lesena in kombinovana skladišča, tvorniško
izdelovanje zložitljivih stanovanskih hišic.

Kolarski oddelek:

Izvršuje vse vrste luksuznih in tovarnih vozov,
karoserij, samokolnic itd.

1418 a 3-2

Slovenska eskomptna banka

Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 1

Kapital: K 20,000.000 = Rezerve okrog K 6,000.000

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko
banko v Zagrebu. Izvršuje vse bančne transakcije naj-
kulantneje. Denarne vloge. Nakup in prodaja: efektov, deviz,
valut, Eskompt menic, terjatev, faktur, Akreditivi, Borza.

Moda

Koncem avgusta že prično otroci modno z zimsko pesmico: «A, a, a, a, a, je zima že prišla!» Vsa priroda je še polna batista in organdija, pa vendar že pričnja jeseniti. Skrajni čas je, da izvemo, kaj prinese zimska moda.

No, letos nam prinese mnogo. Vsaka dobi svoj del. Tiste, ki so se vedno jele nad vitnimi dokazi, da ima ženska pod krilom noge, dobe letos torej zares dolge kaftane do gležnjev. One druge pa ki so na tihem že solze precejale iz jeze, da bodo morale svoja apetitna meča («bollees») pred večino moških skrivati, — one druge naj si le obrišejo solzice, ker ima vsak paragraf svoja vrtica in tudi prepisana dolga kila na brez njih.

Nova linija nastopa v štirih ali petih oblikah. Ker smo šele pričetkom sezone, in ker se v ženski duši itak ne spozna živ krst, (slično kakor v Kraljevih slikah). — In posebno velja ta trditelj za pričetek sezone, kasneje stvar ni več tako težka, — zato torej vsi skupaj pravzaprav še ne vemo, kakšna bo modna silhueta v pravi zimi 1921/22.

Javna tajnost vseh krojaških mojstrov in mojstrek pa je ta-le: 1.) Kostumi: Ali prav dolga jopca, v talji ozka, preko bokov pa široka padajoča, kakor zvoni; ali pa kratka ravna jopca, v pasu široka; ali pa tudi srednje dolga trottur-jopca, tudi v obliki zvončka. Vendar bo ta jopca bolj redka. 2.) Plašč:

Plašč iz krzna v obliki kimona, prav široki, že od tilnika široko in naravnost dol padajoči, ali pa tudi nagubani; dalje plašč z več vrstami gub v bokih in v vezeni v zgornjem delu ter na roka-ih. Pas je popolnoma odpadel. Pelerina (cape) dopustna samo k večerni toaleti. 3.) Obleka v plašču («Mantelkleid»): Dolga ozka oblika, vključno temu bliža talji, čeprav ne preveč očitno. Kombiniraj to obleko s čipkastimi telovniki, pa dobiš diskreten kostum za popoldne (five o'clock tea, obisk, kino, kavarna). 4.) Večerna roba: Spominja na dobo okrog 1830 (Biedermeier), celo nekoliko s platoničnimi spomini na krinolino! Borta iz čipke, talja tesno po telesu, ali pa fazona bajadere, ozka, vsled dolgega krila podolgovata, v bokih s širokim pasom stabilizirana. — To so glavne tipe.

Za ulico predrejeve moda barve rujava, sivo, lila. Tudi krzna morajo biti rujava (ne žolta), najmodernejše krzno je vidna in vsi revčki mački in kuneč se morajo spremeniti v to živalco. V blaginjo imamo letos nove velours de laine, ki izgledajo kakor spleteni in mehko

Sočajo. Plašč, ki nima iz krzna, morajo biti iz mehke debele domače volne (homespun) ali takozvanega Himalajablaga. Za volneno trikotajo za sport in ulico je nastala čisto nova industrija. (Tudi slovenska je na višku mode. Glej izdelke «Lana»). Za te vrste obleke pa ne veljajo sicer predpisane temne barve, za volneno obleko velja prepis: Mnogo živih barv, in sicer v pisanih pramenih, žarkih, črtah, pasovih. Zebra je parol! Za zvečer nam pravi moda, da je edino elegantna barva ali črna ali belo ali oboje kombinirano, in me rade verujemo. (Razne rdeče, plave in pisane reči so za veržniške hčere). Izredno učinkovita čipkasta večerna oblekica je iz črnega tulla, ornamentalno okrašena z lakstimi nitkami. Čipke, blago iz čipk in čipkaste bertele pa gladok tul (tudi panne) je material, iz katerega konstruirajo mojstke fantastične večerne kostume. Za popoldanske in večerne robe dajo prav dober efekt mlečnobele perle na crepe Georgette, crepe de Chine, satin de Chine in charmoise. Tudi ne smemo pozabiti zlatih, srebrnih in jette-vezenin. Vezanine se letos sploh uporabljajo na vse mogoče in nemo-goče načine. Vse mora biti izvezeno, kostumi, plašči, tudi če so s krznom obiti, dobe v dnu in naokrog polno vezanja, in okusu vsake posamezne je prepusteno, da si iz množice izbere potrebno.

Čudno! Vratu letos na cesti ni treba skrivati in zavijati do nosa. Plašči imajo ožje in zelo ozke ovratnice. Popoldanski kostum in obleka v plašču pa imata definitivno vsote ovratnike, večinoma obite s krznom. Večerni dekolte je za malenkost omejen in manj globok, saj ni treba, da nam fantje vidijo do žleboča. Vendar se še najdejo modeli, ki imajo samo dolg ozek trak čez rame in le malo več. Ktera se torej rada kaže tudi do žleboča in vsa pleča z jarkom preleži vzdolž, naj se poslužijo. Pri toaleti za soareje so novi dolgi ohlapni prozorni rokavi iz tulla ali čipkarije. Prozornost rokavčkov se sme na željo ponoviti tudi pri nočilu: Sopdnja obleka je prav kratka, vrhnja, v moderni dolžini, pa sme biti prozorna. To je «trošt» za one, ki bi se vključili dolgi modni rade s svojimi nogami postavile.

Kaj več prineseta o modi prihodnja «Vesna» in pa «Bogoljub», ki pravi, da bodo mojstke, pa prav zares, za svoje neumnosti v vicah pokoro delale in šivale in slikale, da jih bodo prsti pekli. Prihodnje leto priredi g. Janez Ev. Kalan posebno inersatno številko za mojstke in razstavi tudi najnovejše

benklavške modele. Letos pa otroci modno že pojejo okrog sejmja in okrog mojster:

A, a, a, a, a,
je zima že prišla.
Dolge kile bomo imele,
pa b' jih rajši doli vzele,
a, a, a, a, a,
je zima že prišla!

E, e, e, e, e,
glej nove linije te,
krinolina že v jesen,
kaj bo, kaj bo pa potem?
E, e, e, e, e,
glej nove linije te!

I, i, i, i, i,
že krzno me skrbi!
Hitro še na sejm bežim,
da kta ali mačko vlovim.
I, i, i, i, i,
že krzno me skrbi!

O, o, o, o, o,
zvečer je prav lepo!
Se perle v luči lesketajo,
roke v čipkah se igrajo,
o, o, o, o, o,
zvečer je prav lepo!

U, u, u, u, u,
glej prilika je tu:
Očka, mož ali ljubček moj,
kupovat grem na sejm s teboj!
U, u, u, u, u,
še prilika je tu!

Evica.

Nenavadne oporoke

V londonskem «Somerset House» se spravljajo oporoke angleških državljakov. Čita jih lahko vsakdo, samo da plača par šillingov. Le oporoki kralja in kraljice sta zapečatili in hote odprti šele po njihovi smrti.

Med številnimi oporokami je mnogo jako čudnih, ki zaslužijo, da jih omenimo.

V oporoki nekega padlega vojnika se nahaja slika mladenke, na kateri so napisane sledeče besede: «Vse za puščam ajej.» Niti besede več. Kdo je to deklica in kje je, še danes ne vemo nikdo. — Neka druga oporoka je zaprtja v steklenici špirta. Lastnik je umrl haje za črnimi kozami in je zato zaprt oporoko v špirt, da dotični, ki bo izvršitelj njegove zadnje želje, ne bo našel kakih bacilov.

Druga je pisana s stenografijo. To je jako čudno, ker l. 1700., ko je bila sestavljena ta oporoka, prave stenografije še niso poznali. Šele sto let pozneje jo je izumil Pitman. K sreči je po-

kojnik ostavil tudi ključ za svojo stenografijo. Bog zna, koliko posla bi imel sicer registraturni urad.

Kot kuriozitet je posebno interesantna neka oporoka, ki je bila poto-gnjena iz morja. Spisana je na pergament, ki se je vled tega, ker je predolgo ležal v morju, skrčil na desetino normalne velikosti. Kljub temu ta so ostale besede tako jasne, da se morejo še sedaj čitati s prostim očesom.

Oporoka nekega splošno znanega «carla» (kneza) je bila skrita v nogi njegove postelje. Sedaj so jo spravili v Somerset House, kjer priča o knezovem nezaupanju v ljudi.

Tu se nahaja tudi oporoka slavnega Shakespeara, v kolikor ni seveda potvorbena. Vsakdo vidi lahko dalje oporoko velikega angleškega admirala Nelsona. Napisana je v navadni knjigi o gojenju vrtov na Trafalgarju in ima na koncu sledeče značilne besede: «Sovražnik se že približuje.»

Oporoka nekega priprostelega vojaka je v navadni bilježnici z usnjatimi listnicami, skozi katero je prodrla krogla, ne da bi poškodovala kako besedo. Opaziti pa je vrh tega tudi mnogo takih oporok, za katere bi zbiratelj oporok čisto gotovo rad zapisal svojo dušo celo vraga, samo da bi postala njegova last.

EVROPSKE DRŽAVE PO SVETOVNI VOJNI

Kar se tiče površine posameznih držav po svetovni vojni, stoji na prvem mestu Francija, ki ima 550.989 km². Na drugem mestu je Španija, ki ima z otoki vred 505.197 km². Tretje mesto zavzema Nemčija s 473.314 km². Za tem stoji na šestem mestu Švedska 499.178 km², na petem je Poljska s 360.000 km², na šestem Finska s 325.527 km², na sedmem Norveška s 322.000 km², na osmem Velika Britanija in Irska s 313.649 km², na devetem Italija s 310.776 km², na desetem Rumunija s 292.000 km², na enajstem Jugoslavija s 225.000 km², na dvajstem Grška s 150.884 km², na trinajstem Češkoslovaška s 141.632 km², na štirinajstem Islandija s 104.785 km², na petnajstem Madžarska s 92.500 km², na šestnajstem Portugalska s 91.918 km², na sedemnajstem Gronlandija s 88.100 km², na osemnajstem Bolgarija s 87.445 km², na devetnajstem Avstrija s 81.879 km² itd.

Največ prebivalcev ima pa Nemčija in sicer 60.837.579, nato Avstrija 42.200.000, Francija 38.600.000. Poljska 27.000.000, Španija 20.000.000. Rumunija 15 in pol milijonov Jugoslavija pa 14 in pol milijonov.

DVE ŽIVLJENJI ZA ENO KOKOS

Dva kmeta, Ferdinand Lingier in Albert Teunissen, sta živila že dolgo zaradi kokoši v silnem prepiru. Lepega dne se spreta vnovič in Lingier je v jezi ubil kokoš svojega soseda. Ta je nato posegel po samokresu in ustrelil Lingierja v bližino sra. Lingier je imel še toliko moči, da se je vrnil domov, snel puško rastene in iz daljave 10 metrov ustrelil na Teunissen, ki je obležal na mestu mrtev. Nato se je zgrudil tudi sam in izdihnil. Dve življenji za eno kokoš. Vrednost našega življenja na ljudskem tržišču je res majhna.

ZVOKI VIOLINE SO GA IZDALI

V Bostonu je šla neka mlada dama mimo neke cerkve. Iz cerkve so odmevali zvoki violine. Dami so se zdeli zvoki tako znani. Da vidi, ali ne igra morda kak njen znanec, stopi v cerkev. In res! Bil je to njen bivši znanec Ratcliffe, ki ga je policija zasledovala radi tatvine 50.000 dolarjev že tri leta. Dala ga je takoj aretirati in sedaj Ratcliffe lahko v zaporu premišljuje, kako dober spomin in kako muzikalna ušesa imajo nekateri ljudje, posebno, kadar jim ne bi bilo treba.

PIJAN KROTITELJ, V TIGERSKI KLETKI

V Upercu je bil v nekem cirkusu krotitelj Hainriksen popolnoma pijan v tigerski kletki. Vajal se je od pijanosti po tleh, ne da bi se zverine radi tega kaj vznemirjale. Iz kletke ni hotel iti toliko časa, dokler ga niso potegnili iz nje s silo redarji. Ako bi ostal dalje časa v kletki, bi ga zverine gotovo raztrgale, ker bi se končno tudi njim pristadilo obnašanje krotitelja.

Nadim brezobrezno

Ciril - Metodove vžigalice

Cena: povsem konkurenčna. Pri nakupu vžigalic zahtevajte moj cenik.

J. Perdan, Ljubljana.

Naročite se na „Pota in cilji“.

Zbirka poljudno-znanstvenih spisov. I.-II. zvezek: A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, vez. 21 K, II. del, vez. 42 K. Za oba zvečka po pošti K 540 več.

III.-IV. zvezek: Dr. Fr. Weber, Uvod v slovenščino. 72 K, pošta 3 K več.

V. zvezek: A. Melik, Zemljepis kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Meh. vez., 60 K, pošta 3 K več. Broš. navadni papir 42 K, po pošti 2 K več.

Naročila sprejema

Izskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6.

I. jugoslovanska tovarna za gume in kovinske predmete

d. z. o. z. 912 15-8

Slovenska Bistrica

oferiramo naše prvovrstne

rožene gume

v vsaki velikosti in po vsakem vzoru s cenami brez konkurence.

Zahtevajte cenike! Prodaja na veliko!

Priporočamo knjige za mladino:

Ika Waschtetova, Pravljice. Z večbarvnimi slikami. Vez. 40 K, po pošti 2 K več. Habberton-Sorli, Bob in Tedi. Povest s slikami. Broš. 24 K, vez. 30 K, po pošti 240 več.

Gika Jova Zmaj-Gradnik, Kalamandarija. Otroške pesmi. Vez. 16 K, po pošti 1 K več. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

I. SANDRIN LJUBLJANA

244 26-30

Velika zaloga vsakovrstnega

usnja

kož. podplatov, gonilnih jermenov in boksa

na debelo

Mestni trg 6.

Najfinejši konjak medicinal (pristen vinski destilat), prvovrstno slivovko in pristen domač brinjevec prodaja samo na debelo 1430 8-6
Parna veležganjarna ROBERT DIEHL, CELJE (Slovenija).

Potrtega sren nasmnjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežalostno vest, da je naša preljubljena soproga, sestra, teta in svakinja, gospa

Ivana Oražem, roj. Seliskar

danes dne 10. septembra ob 2. uri sjutraj po kratki, mučni bolezn, previdena s svetimi zakramenti za umirajočo, v 52. letu starosti mirno v Gospoduaspala.

Pogreb predrage rajnice bo v nedeljo dne 11. septembra ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice na koprničke k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v domači župni cerkvi na Brezovici.

Predrago rajnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Ljubljana-Vnanje gorice, dne 10. septembra 1921.

Peter Oražem, soproga.

1504

Anton in Karel Seliskar, brata.

Svetli premog

prvovrsten, primeren za industrijo, domačo in kovaško porabo, dobavlja na vagone, mešani, kosovec, kocku, orelovec in zdrob, po nizki ceni. Ponudbe pod „Svetli premog“ na upravo „Jutra“. 1443 2-3

Zahvala.

Povodom bolezn i in smrti mojega nepozabnega soproga

Augusta Peruzzija

prokupista Jadranske banke

mi je došlo toliko iskrenih dokazov sočutja, da mi je nemogoče izreči svojo globoko hvaležnost vsakomur posebej. Zato se zahvalujem tem póttem predvsem sl. ravnateljstvu Jadranske banke za idealno poštvovalnost tekom bolehanja predragega mi pokojnika ter vsem njegovim prijateljem in znancom za njih tolažilne posete tekom strašne dobe. Iskreno hvalo izrekam vsem č. udeležencem njegovega pogreba, darovalcem vencev in šopkov, zastopnikom bank in denarnih zavodov, odličnim pevcom, bratom Sokolom in g. starosti dr. V. Murniku, vsem prijateljem, znancom in še posebej vsem damam.

Vseobče to sočutje mi je v moji neizmeri tugi vir tolažbe, za katero ostanem vsem in vsakemu vedno hvaležna.

V Ljubljani, 9. septembra 1921.

1507

Pavla Peruzzijeva s hčerko Pavlo.

MENJALNICA

Slovenske eskomptne banke — LJUBLJANA

Telefon št. 3.

nasproti glavnega kolodvora

Telefon št. 3.

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah.

Ima poseben borzni oddelek. Prevzema vse bančne posle.

Kolektivna razstava Saša Šantel

Telovadnica „Mladike“

(ogel Subičeve in Levstikove ulice)

9-12

1-3

Od 3. do 12. septembra.

Vstop 2 Din. In 1 Din.

**Stroji za obdelovanje lesa
Turbine
Zvonovi**

1505 1

Strojne tovarne in ližarne d.d., Ljubljana

ŠOLSKI ZVEZKI

za ljudske in srednje šole,
na razpolago v vsaki množini.

Priznано najboljši lastni izdelki
iz belega, črnega papirja in močnih ovitkov.

Učiteljska tiskarna, Ljubljana

Frančiškanska ulica 6. 1379 10-10

Najnižje cene! Zahtevajte cenik! Točna postrežba!
Ljubljanski veliki semenj, paviljon E št. 4.

„JADRAN“

izvozna in uvozna družba z o. z. v Ljubljani
Dunajska cesta 9, telefon interurban št. 113

priporoča po najnižjih cenah:

„Jadran“- in „Ilirijo“-kremo za čevlje; kolomaz
prima, iz tovarne Kollar & Breitner; čoko-
lado, prima švicarsko „Rudin“-; sladkor, kavo,
riž, milo, sodo, vžigalice, petrolej, bencin, metle
in vse druge v specerijsko stroko spadajoče
predmete. Nakup in prodaja deželnih pridelkov.

Zahtevajte ponudbe! 1446 4-4

Velika zaloga: dvokolesa, otroški
razni stroji, pnevmatika in vsakovrstni deli.
F. BATJEČ, Ljubljana, Štari trg 28.
Sprejme se v polno poravo, za smajli-
ranje s ognjem in poniklanje: dvo-
kolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji
in deli. Mehanična delavnica, Kar-
lovska cesta 4.

„TRIBUNA“
tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, 1369 7
Karlovska cesta 4, Zvonarska ul. 1.

**Tovarna klobukov
VILIM VANEK**

1448 Zagreb 8-2
Gundulićeva 21.

Priporočam gg. klobučarjem in modistkam
raznovrstne ščule, vrvice ter sploh vse klobučarske
potrebnosti po najnižjih cenah.
(gg. trgovci in modistke, ki vzamejo večje
množine, dobijo mnoge pod dnevnimi cenami.)
Hitra in točna postrežba.

Jesenove hlode

4 metre dolge, 7 cm debele, popol-
noma suhe, zdrave, brez grč, kupi
1464 vsako množino 4-3
tovarna telovadnega orodja
Bašin in drug
Ljubljana, Pred Skofijo 19.

Vila na Glincah št. 1

ob Tržaški cesti, enodružinska, s velikim
vrtom, se prodaja. Več se izve istotam pri
lastniku Tribuna. 1468 8-2

**Največja zaloga
klavirjev in pianin**
v Ljubljani 1438 8-
tvrdka Jerica Hubad, roj. Dolenc
Ljubljana, Mišerjeva ulica št. 3
se priporoča za nakup najboljših instrumentov
izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah

„PANONIJA“

d. s. o. z.

tovarna za stroje in aparate v Ptuj (Slovenija)
dobavlja po najnižjih cenah posebno tudi brisgalke raznih sistemov
proti peronosperji in za ožveplanje, nadomestne dele raznih strojev,
zlasti takih za čevljarstvo industrije vsakovrstne armature za
vodo, plin in paro, vijake za kovino itd. 1410 8-8

Veleposojem v Ljubljani paviljon F št. 131

AUTOMOBILI

1863 4

motorji

KOLESA

PNEVMATIKA vsi deli in oprema
en gros en détail

J. GOREC, LJUBLJANA,
Gospodarska c. 14.

Semenj: Paviljon H št. 250.

Uvoz in prodaja razno-
vrstnega inozemskega
manufaktur-
nega blaga.

A. & E. SKABERNE

Posebni
oddelek za pletenine,
trikotazo in perilo.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 2

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah

Delniška glavica K 50,000.000.—

Rezerve okrog K 45,000.000.—

Se priporoča za vse v njeno stroko spadajoče posle

Prodaja srečke razredne loterije — Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
valut in dovoljuje vsakovrstne kredite

Cekovni račun v Ljubljani št. 10.509

Brzjavni naslov: BANKA LJUBLJANA

Telefon števil. 261 in 413

2-2

L. N. Tolstoj:

Cemu ljudje žive.

(Konec.)

Semjon se ozre na Mišo in vidi, kako je pustil delo, sedi in ne obrne oči od devotice. Semjon se začudi. Res so devotice lepe, rdečelične, črnooke in lepo oblečene, vendar Semjon ne razume, da se je Mišo vanje zagledal, kakor da jih pozna. Semjon se jame z ženo pogajati in hoče vzeti mero. Žena vzdigne hromico na svoja kolena in reče:

«Tu vzemi dve meri! Za krivo nožico sešij en čevlček a za zdravo tril! Obe deklici sta enaki.»

Semjon pomeri in vpraša, kdaj se je ubožici to zgodilo. Tako lepa devotica. Ali je bila tako rojena?

«No, mati jo je pomokala.»

Pristopi Matrona, ki je bila radovedna, in vpraša: «Ali nisi ti mati?»

«Nisem jima mati, tudi v sorodu jima nisem. draga moja. Povsem tuje smo si. a vzela sem ju za svoji.»

«Nista tvoji, pa sta se ti tako priljubili?»

«Kako bi se mi ne priljubili? Obe sem dojila s svojimi prsi. Imela sem svoje dete, a mi ga je bog vzal. Pa tudi ono mi ni bilo tako drago, kakor sta mi te dve deklici.»

«A čigavi sta?»

Žena jame pripovedovati:

«Šest let je od tega. Siroticama so v terek pokopali očeta, a v petek mater. Deklici sta bili rojeni tri dni po očetovi smrti, toda mati jima ni doživela niti dne. Tisti čas sem živela s svojim možem na selu. Bili smo »osedje«. Njiju oče je bil delavec v gozdu. Nekoč se zvali nanj drevo in mu zmečkal život. Komaj ga pripeljejo domov. Že izdahnje. Žena mu porodi isti teden te dve devotici. Kmalu na to umrje v bedi in »sromaštvu. Ko grem v petek jutraj da posetim sosedo, storim mimogrede tudi k materi teh dveh deklic ki je bila že mrtva in hladna. Ko na je umirala, se je obrnila in pomokala to deklici. Izvinila ji je nožico.

Sirotici sta ostali sami. Kam z njima?

Od vseh žen sem imela samo jaz doto.

Že osem tednov sem dojila prvega sinčka. Vzamem deklici za nekaj časa k sebi. Zbrali so se seljaki. mliili. ka

naj store z otrokoma in mi končno rekli: «Obdrži za sedaj deco pri sebi, potem se pobrigamo mi zanjo.» Takoj nadojim zdravo deklico, te pohabljam pa nisem hotela, ker sem mislila, da itak ne bo živela. A ko pomislim, zakaj naj bi poginila angelska dušica, se mi je zasmilila. Začnem tudi njo doiti in tako sem nahranila z mlekom svojih prsi svojega sinčka in ti dve deklici. Bila sem mlada, močna in dobro hranjena, pa mi je dal bog mleka, da »ga imeli vsi trije dovolj. Ko sem jih dojila dvoje, je tretje čakalo, a ko se je odepilo eno, je prišlo tretje na vrsto. Bog je odločil tako, da sem deklici vzredila, a svoje dete prvo leto pokopala. Otrok ni bilo več, a blaga se je pri hiši nabralo dovolj. Sedaj živimo v mlinu pri trgovcu. Zaslužimo dovolj, življenje je lepo, a dece nimava z možem. Kako bi živela sama, da nimam teh dveh deklic. Kako bi jih ne ljubila!»

Žena pritisne k sebi z eno roko hromo deklico, z drugo pa jame otirati solze z obraza. Matrona vzdihne in pravi: «Ni brez povoda pregovor: Brez očeta in brez matere se živi, a brez boga ne.»

Tako so se razgovarjali, kar se razsvetli soba iz kota, kjer je sedel Mišo. Obrnejo se in zagledajo, kako sedi Mišo na stolu, roke na kolenih, gleda v višavo in se smehlja.

X.

Žena z devoticama odide, a Mišo ustane s klopi, vrže delo proč, odpaše predpasnik, se prikloni Semjonu in njegovi ženi ter reče: «Srečno! Bog mi je odpustil, oprostila mi tudi vidva! Tudi zapazita domaćina, da sije iz Mišo žar. Semjon ustane, se Miši prikloni in pravi:

«Vidim. Mišo, da nisi navaden človek. ne morem te zadržavati in te sprazševati. Reci mi samo to: Zakaj si se držal mračno, ko sem te našel v snegu in te pripeljal sem. a ko ti je žena dala večerjo, si se nasmehnil? Ko je vlastelin naročil čevlje, si se nasmehnil drugi pot, potem si postal veselejši. Danes, ko je prišla žena z devoticama, si se nasmehnil tretji pot in se ves razsvetlil. Povej mi, Mišo, odkod imaš to svetlobo in zakaj si se trikrat nasmehnil?»

Mišo mu pravi: «Zato imam svetlobo, ker sem bil od boga kaznovan, sedaj a mi je bog oprostil. Trikrat pa sem se

nasmehnil zato, ker sem moral spoznati tri božje besede. Eno božjo besedo sem spoznal, ko sem se tvoji ženi zasmilil, tedaj sem se nasmehnil prvič. Drugo božjo besedo sem spoznal, ko je bogataš naročil čevlje in sem se nasmehnil drugič. Ko sem zagledal devotici, sem spoznal zadnjo besedo božjo in se nasmehnil tretjič.»

Semjon mu veli: «Povej, Mišo, zakaj te je bog kaznoval in katere so bile te tri besede božje. Rad bi vedel!»

Mišo mu odvrne: «Bog me je kaznoval, ker ga nisem ubogal. Bil sem angel na nebu in nekoč nisem boga poslušal. Gospod me je bil poslal, da sprejemam iz žene dušo. Zletel sem na zemljo in videl ženo, ki je ležala bolna in čisto sama. Rodila je dvojčka, deklici. Otročica sta se premetavala po postelji poleg matere, a ona ju ni mogla vzeti k prsim. Žena me ugleda, spozna, da me je bog poslal po njeno dušo, zaplaka in reče: «Angel božji! Ravno so mi pokopali moža. Ubilo ga je drevo v gozdu. Nimam ne sestre, ne tete niti koga drugega svojca, da uzredi detoti. Ne jemlji mi duše, daj mi odgojiti deco in postavi me na nogo! Kako naj žive otroci brez matere!»

Poslušal sem mater, dal sem ji enega otroka na prsi, drugega na roke in se dvignil proti nebu k gospodu. Tu sem dejal gospodu: «Nisem mogel vzeti duše materi rednici. Očeta je ubilo drevo, a mati je porodila dvojčka in me prosila naj ji ne vzamem duše.» Tu mi je dejal Gospod: «Pojdi, vzemi rednici dušo in spoznal boš tri besede: Spoznal boš, kaj je v ljudeh, kaj ljudem ni dano in čemu ljudje žive. Ko to spoznaš, se vrneš v nebo!» Odletel sem nazaj na zemljo in vzela materi dušo. Otroka sta odpadla od prsi. Mrtvo truplo je padlo po postelji in povallilo eno detece, ki si je izvinilo nožico. Nato sem se dvignil nad selo in hotel nesti dušo proti nebu. A zgrabil me je veter, pobesila so se mi krila in odpadla, duša je odletela sama k bogu, jaz pa sem padel na zemljo.»

XI.

Sedaj sta razumela Semjon in Matrona, koga sta oblekla in nahranila. Spoznala sta, kdo je z njima živel in sta zaplakala od strahu in radosti. Angel božji pa jima je dejal:

«Ostaj na polju sam in gol. Prej nisem poznal ljudskih težav, nisem po-

znal zime in gladu. Sedaj sem postal človek. Ozebel sem in lačen sem bil, a nisem vedel, kaj naj storim. Zagledal sem na polju cerkvico, zgrajeno v božjo čast, in sem stopil proti njej, da se v njej skrijem. Cerkvica je bila zaklenjena in nisem mogel not. Sedel sem za cerkvico, da bi bil varen vsaj pred vetrom. Naenkrat sem čul človeka, ki je šel po poti, nesel čevlje in govoril sam s seboj, kako se obrani zimskega mraza in prehrani ženo in otroke. Pomislil sem: «Jaz poginjam od gladu in mraza, tu pa gre človek, ki govori, kako odene družino s kožuhom in kako jo prehrani. Ne bo mi pomagal.» Ko me je človek zagledal, je namršil obrvi, grdo pogledal in šel dalje. Izginilo mi je upanje. Kmalu pa se je človek vrnil in spoznal sem ga. Bil je tisti, ki je šel prej mimo. Prej je nosil na obrazu smrt, sedaj je odsevalo z njega življenje, spoznal sem na njegovem obličju boga. Stopil je k meni, me ogrnil in odvedel v svojo hišo. Prišla sva domov, naproti nama je prišla žena in naju jela ožtevati. Žena je bila strašnejša od moža, mrtvaški duh ji je vrel iz ust in jaz nisem mogel dihati od smradu smrti. Hotela me je zapoditi ven na zimo, a vedel sem, da mora umreti, ako me izžene. Mož jo je spomnil boca in žena se je takoj izpremenila. Dala nama je večerjo in naju gledala. Tudi jaz sem jo počelal in že ni bilo na njej več smrti, bila je živa in v njej sem spoznal boga.

Todaj sem se spomnil prve besede božje: «Spoznal boš, kaj je v ljudeh.» Spoznal sem, da biva v ljudeh ljubezen in sem se vzdostil, ker mi je bog že začel odkrivati, kar mi je objubil. Nasmehnil sem se prvi pot. Poznal pa še nisem vsega. Nisem vedel, kaj ljudem ni dano in čemu žive.»

Zašel sem živeti pri vas. Čez leto dni je prišel človek, ki je zahteval, da mu napravimo čevlje, ki se celo leto ne bodo raztrgali ali razhodili. Pogledal sem ga, a takoj sem za njim zagledal svojega tovariša, angela smrti. Nihče ni videl tega angela, a jaz sem ga videl in vedel, da ne zapade solnce in že zbeži duša iz človeka. Pomislil sem: «Človek skrbi za vse leto naprej, a ne vé, da umre še pred večerom.» Tedaj sem se spomnil druge besede božje: «Spoznal boš, česar ljudem ni dano.» Izvedel sem tedaj, česa ljudem ni dano, namreč da ne vedo, kaj jim je treba za telo. Nasmehnil sem se dru-

glič in se zveselil, da mi je Bog dal spoznati drugo besedo.

A še nisem mogel vsega razumeti. Nisem vedel, čemu ljudje žive. Živel sem in čakal, kdaj mi odkrije Bog zadnjo besedo. Šesto leto je prišla žena z dvojčki. Spoznal sem deco ter pomislil. Žena me je prosila, a jaz sem mislil, da deca ne more živeti brez očeta in matere. Videl sem, da je otroke vzredila in vzgojila tuja ženska. Ko je žena pomilovala tujo deco in se razplakala, sem zagledal v njej živega Boga in spoznal, čemu ljudje žive. Spoznal, da mi je Bog odkril tretjo besedo in mi odpustil. Zato sem se nasmehnil tretjič.

XII.

Tedaj pade z angela obleka in vsa soba se napolni s svetlobo, tako da ni bilo mogoče gledati. Angel jame govoriti s silnim glasom, kakor da ne prihaja iz njega, nego iz neba:

«Spoznal sem, da človek ne živi zato, s čimer se bavi, temveč ljubavi. Ni bilo dano bogatašu vedeti, česa mu je treba. Nikomur ni znano, ali mu je treba čevljev za življenje ali brezpotnikov za smrt. Ko sem bil človek, sem ostal živ, ne zato, ker sem se brigal zase, temveč, ker je bila ljubezen v človeku, ki je šel mimo, in v njegovi ženi. Sirotici sta ostali živi, ne zato, ker so nanju mislili, nego ker je bila ljubezen v srcu tuje žene, ki ju je vzredila. In vsi ljudje ne žive zato, ker se brigajo zase, marveč ker je med njimi ljubezen. Poprej sem vedel, da je bog dal ljudem življenje in hoče, da žive. Sedaj vem tudi drugo. Spoznal sem, da Bog noče, da bi ljudje živeli vsak zase. Zato jim ni razodel, kaj potrebuje vsak sam zase. Hotel je, in žive skupno in jim je odkril, kaj je treba vsem in za vse. Sedaj sem spoznal, da se ljudem le zdi, da žive v skrbi zase, a ne svoji ljubezni. Kdor je v ljubezni, ta je v Bogu in Bog je v njem, ker je Bog ljubezen.»

Tu zapoje angel slavo Bogu, da se od njegovega glasu strese vsa soba. Razgrne se strop in ognjena lestva se dvigne od zemlje do neba. Angelu se na ledjih razširijo krila in on se vzdigne proti nebu.

Ko se Semjon zave, je stala soba kakor prej, a v njej ni bilo drugega razen družine.

Trgovina

O. Bernatovič

Mestni trg 5-6

Največja izbira najnovejših, najfinejših in najcenejših oblek za gospode, dame in otroke.

V zalogi tudi moški klobuki in kožuhovina.

Fižol, suhe gobe in laneno seme

kupuje in plača najvišje dnevne cene
Kmet & Komp.

Ljubljana, Gosposvetska cesta 8.
Telefon interurb. 319.

Stalna aloga moko vseh vrst koruze, ovsa, brinja in vseh drugih delatnih pridelkov.
Zahtevajte ponudbe!

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.
1250 36-5

JOS. RAVNIKAR

LJUBLJANA 1318 26-6

zaloga manufakture na debelo.

Tovarna kartonaže in papirne industrije
J. BONAC SIN, LJUBLJANA

Copova cesta št. 16 1479 4-3

ima razstavljene svoje izdelke na Ljubljanskem velesejmu, paviljon E/5.

Žitni zavod v Ljubljani

družba z o. z.

Krekov trg 10. Telefon šte. 243 interurban.

Prodaja vse vrste žita; moko banatsko in domačo.

Velika skladišča v Ljubljani in Somboru.

Zahtevajte ponudbe!

Zahtevajte ponudbe!

Razstava bratov Kraljev

Namerno slikanja »hipnega, površnega«, hočejo slikati ekspresionisti duško predmeta, ki je trajna. V formalnem je stopila v ekspresionizmu namerno vsega kolorističnega in piktorskoga barva, barva sama na sebi, surovost, krčkovitost barve, njen barbarizem. Namerno tona, luči, atmosfera je stopilo avdušenje za elementarno: linijo, dinamiko krivulje, trda, okamenela kontura, namerno štimunge nebrzdana temperamentnost slikarja, brutalnost čopiša, »plemenita obsedenost«, »umetniškova besnost«, »pijanost ustvarjanja«. Namerno opazovanja oblik v naravi je stonila prosta fantazija, vizionarost, iznajdljivost in načelno padenja prirodnih oblik.

Drug za drugim so začeli razvijati teoriji na nebu umetniškega ustvarjanja: Cézanne s svojo sintezo, potem Van Gogh, Gauguin, simbolist Klimt, kubist Picasso, dalje n. pr. Kokoschka, Nolde, Krauskopf, Klee. Vsak je nekaj časa v modi, razvname nekaj polemike in dobi svojo šolo, potem pa gre polagoma med »staro šaro«. Danes vse krčevito išče za vsako ceno najnovejšega, najbolj presenetljivega, najoriginalnejšega, nezasičenega, nekončno rafiniranega, vsak hoče biti za vsako ceno najmodernejši. In jako hujajo, ne v popolnost, ampak v skrajni subjektivizem in manirizem, ki eta »mrt umetnosti«.

Visek vse perversnosti predstavlja morda lanska novembarska »Freie Session« v Berlinu, kjer je razstavil kipar Arhipenko nekatere lesene in steklene stožce pod steklenim zvonom kot portret, ali Klee s svojo »ljudožrsko« umetnostjo, ali pa morda Marinettijev ekstatičen krč: »O l'algresse de se sentire absurde!«

Vsaka vojna in revolucija ima kaj dobrega na sebi. Če bo ekspresionizem

pometel iz umetnosti vse ono, kar noče biti nič drugega kakor »simfonija barve« in bo ostal od njega poznejšim doktrinom zmisel za notranje in duševno, smo mu lahko hvaležni.

Ne takrat, kadar se pojavi v toku umetnostnega življenja nova doktrina, ampak takrat, kadar se pojavi v umetnosti nova, silna umetniška individualnost, ki stremi preko mode in originalnosti za izrazitim osebnim stilom v službi ideje, takrat nastane nova umetnost.

Kralja, posebno mlajši, pojmujejo ekspresionizem v primeru z Nemci, kakor n. pr. Noldejem ali Kandynskim, nekako bolj kot personificiranje ali pesniško prisposodabljanje. Kar se tiče notranjega občutenja, imata morda nekaj analogije v Hodlerju ali Klingerju, v velikih monumentalnih slikah morda tudi s Klimtom iz njegove dobe l. 1912, ko je razstavil v Dresdenu. Starejšega Kralja barvna simbolistika (korespondenca barve z življenjem in smrtjo, veseljem, žalostjo, bolečino, da, celo barve lepote in grdob) ni nova. Francoski slikarji so jo uporabljali že pred desetletji.

Franc Kralj hoče biti miseln, sentimental, pa jo v naivnolirničnih delih bolj zadene. V formalnem oziru se hitro razvija: v ostrem tempu se približuje idealu, ki ga išče današnja umetnost, ki ga pa bo zavrgla, čim pa najde: absolutni brezpredmetnosti. Kar se tiče njegovega pojmovanja umetniškega stvarjanja, se vsiljuje človeku, ki ogleduje njegove zadnje stvari, predvsem simbolizma, mnenje, da si noče pod pojmom umetniškega ustvarjanja predstavljati čisto nič drugega ko samo in čisto, recimo »izražanje misli s pomočjo materije«, s čimer pa pojem umetnosti še absolutno ni izčrpan. Gre za to, ali je podana misel z močjo umetniškega občutenja ali ne, kajti neomolčno podaja misli — filozofija. Nekatera stvari delajo pri njem naravnost vtis manirizma.

»Kadaverinfe« nimata nobene vsebine in nista nič drugega ko študija k nekaki »ekspresionistični maniri«. Tak vtis delata n. pr. tudi »Prezir« in »Pošastna sanje«. Pri nekaterih stvareh se vsiljuje mnenje, da geneza sploh ni bila umetniška, da pri stvarjanju absolutno ni delovala intuicija, ampak hladen racionalizem in abstrakten intelekt, kakršen je tipičen za dobrega jurista. Včasih je Kralj tudi iskal snovi, ki bi se dale »efektno« izraziti v njegovi maniri. »Vizija sv. Antona« je neverjetno abstrakten zamisek, ki mu sicer ne gre odrejati neke originalnosti, toda tisti Kristus, tisti sv. Anton, in tista »poltena zapeljivost« notranje kljub vsem veznicam in silnicam nimajo nobene vezi, nimajo tistega specifično umetniškega, kar napravi, da učinkujejo vsi faktorji skupaj kot enoten organizem. V »Materinem egoizmu« je hotel Kralj menda izraziti misel o krutosti in egoizmu lepote. Toda kljub rafinirano izpeljanemu črtnemu in barvnemu ekspresionizmu ta umetnina ne učinkuje iz enostavnega vzroka, da sploh ni umetnina, ampak rebus. V »Pekoči vesti« res da učinkujejo modre črte nadležno (»vest peče«), toda gledalec doživi ob tej sliki samo intelektualen užitek, ko je razbral iz slike, kaj je umetnik pravzaprav nameraval izraziti. Tisti užitek pa ni nič drugega, kakor ugodje na pravilno izpeljano sodbo, ugodje, ker si rešil uganko. Ta dožitek pa ima nobene skupnosti z estetičnim dožitkom lepote in z njim združenim ugodjem.

»Umetnik« je ekstremen subjektivizem. Ne glede na to, da so tista vesla ob strani, ki naj bi znazorila stopinj umetniškega razvoja, atentat na estetični čut. Ravnotako so estetičen absurdum tudi vse one črte-veznice, ki delu ne morejo dati notranje zveze, ker se ta v umetnosti ne da napeljati liki elektrika po žicah, če jih ni položila vanj intuicija, bi se dale vsaj ne-

koliko oprostili, če bi sploh kaj povedale. Pa ne povedo nič. Šele komentar pove. Bilde, Künstler, rede nicht! Tista vesla so skok v literaturo, kakor je marsikaj skok drugam v moderni umetnosti. Poezija hoče danes sploh vonjati, glasba hoče biti »audition colore«, slikarstvo literatura, kiparstvo pa slikarstvo. »Dvojni ljudje« hočejo v gorenjski skupini učinkovati z neplastičnimi »lovečimi se linijami« in so sploh absolutno neplastični. Vinjeta prenešana v mavce. Največja zaboda v tem oziru je pa na vsej razstavi odločno »Težak spomin«, ki je sicer dobra ilustracija iz anatomske učne knjige pri poglavju o delovanju živčevja. Ne vem, kdo bi brez komentarja — ali pa tudi z njim — mogel uživati to umetnino... »Bilde, Bildhauer, schreibe nicht!« »Čustva« pa je tipičen primer moderne »umetniške besnosti« ali brutalnost čopiča.

V »Smrti genija« je dosegel Kralj skoro absolutno brezpredmeten ekspresionizem. Emancipacija od vsega pozemeljskega je že lepa reč, toda v upodabljanju umetnosti mora nujno voditi tja, kjer je sploh konec vse umetnosti, v negiranje umetnosti. Ideja slike bo morda ta-le: Umetnik je umrl (modra barva, smrt) in odhaja iz zemlje v stereo svojih idealov (žolta, nebeška barva), kjer mu posledaj ne bo več treba ustvarjati stvari, ki so samo odsev lepote (roke odsekane, jih ne rabi več), ampak bo gledal lepoto sami v obliče (očesa v žoltem). Komentar je lahko tudi drugačen, vsekakor je pa neobhodno potreben in bistven del te slike. Francovi sta gotovo tudi reklamni sliki zunaj na zidu na obeh straneh vhoda in predstavljata, leva najbrže lepoto, desna pa človeško hrepenenje po njej.

»Kosci« so slikani s silo. S silo kakga Hodlerja, čeprav morda nimajo Meiningerjeve idejne moči, Salomonova slika pa ne učituje nikakega novega pojmovanja starega motiva, je eno-

stavno Salomonova slika, prenesena v žargon Franca Kralja. Nasprotno pa je »Portret« izmed Francovih slik na razstavi odločno najboljša stvar. Dobro je poudaril na sliki gibke, gladke, kačje linije, s čimer je hotel naznačiti psiho modela, žensko. V »Starcih« je dobro pogojeno tisto padanje in izprominjanje v prah, tisto odmirajočo.

Kombinirani kip »Mati Božja« je lepa umetnina. Personificirana vera, skoro fanatizem božje matere, ki drži v naročje svojega sina, ki je Bog. Fodana je v čisto novem pojmovanju, le žal da hoče kot plastika učinkovati z barvo, kar pa sicer ne moti prevoč. Ljubek in srčkan je »Portret dečka«, kar živ je in topel dih veje od njega. Izborjen je tudi »Janez Krstnik, glas upi jočega v puščavi«. Naravnost sugestivna sta pa »Strast« in »Zločin«, originalna je »Pomladna pesem«, pesem vzbujajočega življenja v zemlji, ki kliče iz tal. »Sveta mati« kliče »pojmi mo za Jezusom« in »Evangelist Janez« je živo poglavje ljubezni. »Zlati gradovi« so dobro zadeli tisto sanjavo prvo ljubezni, ki samo ljubi in ne misli, in je sama na vsem svetu. Globoka mistična stvar je »Spoznanje«. Srečno je izbral umetnik material plastikam »Pelo«, »Satan« in »Bacchus«, ki je po svoji tehniki upil po bronu. Presenetljivo mehka sta »Krokar« in »Nežna misel« ter nalvno šegavo »Bratec«, pa »Dojenček«. Med Francove najboljše plastike bi bilo šteti tudi »Kajna in Abela« ter prosto intuicijo »Klic«. Ilustracije k kralju Matjažu kažejo mnogo epičnega talenta, »ekspresivno« pisana narodna pesem pa je stala kralj silno veliko truda, pa ne vem, če bi našla kaj razumevanja. Dekorativno stvar sicer lepa.

Anton Kralj je naiven skoro žensko čuteč tip. Ima precej darov, je so tipični za dobrega slikarja, je namreč vsakozvi vizualec in ima doka »misla za karakterizacijo in za tipična predmetu. Tudi fantazije in erečo

Tovarna Peko

ČEVYLJEV

Peter Kozina & Co.

Tržič (Slovenija)

Glavna pisa na in zaloga na debelo in drobno, Ljubljana, Breg štev. 20.

Izdeluje čevlje za gospode, dame, dečke, deklice in otroke iz lak-, boks-, ševro-usnja in drugega materijala.

Najmodernejše oblike!

Konkurenčne cene!

Najsolidnejši izdelki!

Posetite našo razstavo na velesojmu!

1473 2-2

Splošna prometna banka

podružnica v Ljubljani

preje I. C. Mayer

Ljubljana

• Marijin trg štev. 5 •

Ljubljana

Brzjavni naslov: PROMETNA LJUBLJANA = Telefon št. 11 in 577

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvu, safe-deposits i. t. d.

strelje mu ne manjka. Skromen je, odkrit, v novotarije se spusti malo-daj. Pravzaprav niti še ni v pravem kspresionizmu: skrbno goji arhitekto-liko in ravnotežje v kompoziciji ter osveta posebno pozornost dekorativni-jati svojih del. Ves je gladek in opi-šen. Kar se tiče tehnike, si tuptam še i povsem siguran, včasih je tudi iz-ral prazne ploške v monumentalnih likah nekam prisiljeno dekorativno. Grešni redi, kar moti. Odločno naj-oljši je v ujedkovinah in manjših pla-tikah. sploh tam, kjer je liričen, do-im kažejo večje slike, kjer je hotel iti malo beethovenski, da sentimental-ost nekako ni njegov element. V Križanih je povsem neposredno in nostavno izražena misel teže življe-ja. Brezmena res tlačijo in teže, — ota slika te kar ne more prav prid-iti zase, kakor da ji nečesa manjka. Ži se, da je problem, ki si ga je umet-ik stavljal v tej sliki, rešen preveč kon-ncionalno. Nekoliko več vtisa na-avi morda »Zaton življenja« z idejo i slepoti smrti (srne očali), ki slepo-abi in davi, tu betežnika, ki si jo je-jele, tam mlado dekle z rožo v laseh, i ljubljani bi rada živela. Mislil so v-iki, tudi občutena je, pa vendar ne-žinkuje tako, kakor bi morala. »Greš-ji rod« je dobra monumentalna kom-pozicija, katere misel je tragika člo-veštva v svoji grehotti in nepopol-nosti. Pa tragika ne pride do učinka. V »Za zvezdo« je pogodil zalet člo-veškega hrepenenja za srečo, toda zopet konvencionalno, od »V potu svojega-obraza« pa je pričakoval morda sam-več. Dober je Kralj v religioznih moti-vih, ki kar kriče po izrazu, ker so tako polni čustva in mistike. »Kalvarija« ni slaba, »Sv. Antona«, »Miklavž« in »Martin« pa so izborne kompozicije za-terkvene stropne slike, kjer bodo dobro-činkovale. »Trpljenje« je dobro za-misljeno in »sv. Pavel« je pravi bogo-iskalec, ki je našel, kar je iskal v živ-ljenju, in se z vso dušo prodal svojo-

vo ideali. Kraljeva religiozna umet-nost je lepo prenečenje sprčo vsega, kar smo doslej srečevali po naših cer-kvah, namreč tiste prisiljene, trdo-korne svetniške maske s sklenjenimi rokami in ganljivo navzgor obrnjenimi očmi, ki niso povedale nič in niso mo-gle vzbujati religioznih čustev. Izme-d plastik naj omenim ljubek zamiselek »Nimfe«, ki je dvignila zlatolaso gla-vico iznad valov, originalne »Vile« in povsem posrečeni ciklus »Deveta de-žela«, v katerem ugajajo »Izvoljenci«, »Kralj« in »Ukleta kraljična«, za ka-tero se stega toliko rok, da bi jo re-šile. Lahne, epično-lirične stvarice so to, prežite z mehkim, toplim pravljic-um duhom. V »Zločinca« jo je Anton usekal enkrat za bratom in je natančno tako abstrakten, kakor on. Tudi »Ida-alist« je mrzel, morda je »Uklenjena ljubezna« malo manj abstraktna. Ško-ro genialna pa sta »Jutro«, ki se dvi-ga iz prepadev noči, in »Olup«, ki je vzor moderne enostavnosti in sinteze ter neposrednosti. Tudi »Delo« in »Le-vinje« bi bilo šteti med dobre stvari. »Ujedenke« so drobne, elegantne stva-ricice, majčkene iskricice duhovitosti. »Bi-ser«, »Oblački«, »Brenelja« in »Po-mlad«, »Kaaž«, »Strah«, »Nasmeh«, »Padajoči upi« so zelo pogodi. Silna globoko, njegove stvari ravno niso, pa so iskrene in občutene. Idealen, mlad fant, ki je začel. — Krivično bi bilo, če bi hotel kdo soditi Kralja, ki sta šele stordla na oder umetnosti, in jih meriti z merilom za zrele umetniške osebnosti, kar še nista. Njunj skoki in isče in tiplje. Vendar pa zasluži to, kar sta pokazala dosedaj, vso nazo-pornost. Ko ju bo borba z obliko iz-kristalizirala v izraziti in samostojni umetniški osebnosti, ju bomo še lahko veselili, ker sta napredna, stremita kvišku in mislita resno.

Obrtna razstava v Mariboru
Velika Götzova dvorana se je zadnje dni napolnila z obrtnimi izdelki, ki jih izvršuje naš Maribor. Idejo za razstavo je dal mestni arhitekt Schell, izvedlo jo je »Slov. obrtno društvo«. Ljubljanski semenj, ki se je zakasnil, je obrnil vso pozornost nase, tako da mariborska raz-stava ne bo deležna tiste pozornosti, ki jo zasluži.
Razstava kaže, kako lepo je pri nas razvita obrt in kaj vse zmorejo naši obrt-niki. Vsi prostori so polni. Še v sredo se je delalo s polno paro, da je bilo vse gotovo. V četrtek je bila slavnostna otvo-ritev, ki ji je prisostvoval minister dr. Kukovec. Predsednik »S. O. D.« gosp. Novak je pozdravil udeležence in je očr-tal nalogo naše obrti za sedanjí čas. Nje-gov govor je izpoprno podal položaj na-šega obrtnika in njegove želje. Minister dr. Kukovec je na to poudarjal važnost obrtnega stanu za našo obmejno mesto, želel procvita naši obrti, ki bodi obenem steber našega državnega gospodarskega življenja.
Namestnik špansko gosp. Roglič je na to otvoril razstavo, poudarjajoč nje važ-nost za mesto Maribor. Končno je inž. Turnšek izrekel v imenu pokrajinske uprave svoje priznanje na lepi razstavi. V resnici nudi razstava mnogo zanimi-vega. Kakor na ljubljanskem velesejmu, tako tudi tu šele spoznamo, kaj se godi v skritih delavnica našega Maribora. Mnogo izdelkov vzbuja občudovanje. V glavni dvorani naj omenimo samo ključavničarstvo, vozove, kotle, zgradbe, stroje itd. V oddelku za umetno obrt nas presenetijo krásni izdelki ga. Ašičeve in gđne. Mladičeve ter uspehi šole v »Ves-ni«. Lepa je Kagerjeva električna sve-tilka, Ložšev oltar se nam zdi vzoren in tudi drugi cerkveni slikarji in kiparji ka-žejo lepe načrte. Gorenji prostori so pol-ni lepega pohištva, tu trdiko pač kon-kurirajo med seboj, istotako kakor čev-ljarski izdelki. Pravo bogastvo se kaže v hišni obrti, kjer je izbira zelo velika in zanimiva.

Razstavilo so sledeče vrste. V veliki dvorani: Špes Fr., stavbeniška dela; Frank Ferd., izdelovanje verig; Rogatsch Ferd., cementni izdelki; Kliffmann Rud., stavbenik; »Hiltrozida«, tvrdka za brzo zgradbo hiš (zanimivi načrti za sedanjí čas); Jug, inženirsko podjetje; Kocjančič Karol, kamnosek (lepi nagrobni spomeni-ki); Ledinek Pavel, sodarstvo; Oman Henrik, kotlar; Tomazič Lovrenc, kotlar; Sabukovšek Lud., tvornica za firmež; Freund Viljem, tovarna za usnje; Prva ma-riborska tovarna za milo (proj. C. Ros); Kravos Iv., sedlar, jermenar in torbar; Znidar Fr., izdelovanje raznih tehnic; Makotter S., posteljne žilnice; Schell Fr., umetno ključavničarstvo, blagajne; Ku-mner Fr., ključavničarstvo; Pardi Fr., strojno, stavbeno in umet. ključavničar-stvo; Hiltz Fr., umetn. ključar; Potočnik Ferd., tovarna mizarskih izdelkov; An-tolga Jos., izdelovanje košar, sit, mrež, pletenih stolov, miz itd.; »Kovina«, me-talurgijska industrija d. d., Pečar J., pod-kovni mojster; Eisenmann E., tovarna za mlečne izdelke; Stajnko Jos., kolarstvo; Ležnik, kotlarstvo; Bezjak, konjske vprege; Heričko, lončar in pečar; Po-čivalnik, izdelovalec vozov; Jare V., pri-zvajalec sladne kave; Forstnerič, stavi-telj mlinov, žag itd., izdelovatelj poljskih strojev.
Mala dvorana: Šolske sestre, krasen plašč; Klančnik in Kompare, tovarna mizarskih izdelkov; Joratkí A., stavba slikarjev; Sojč Ivan, kipar in povlatar, krasen oltar po načrtu arh. Schella; Brandl, orglar; Binder, graverski izdel-ki; Tratnik, pasar in zlatar; Kager, pasar in izdelovatelj svetilk; Mladíč špelen, umetno-obrtni izdelki; »Vesna«, ročna dela ga. Ašičeve in gojenk; Mlakar, in-štalater; Horvat, slikarski mojster; Caf-fou, slikarski mojster; Marčič Fani, si-karica; Usar, reklamni načrti.
Prvo nadstropje: Palitz Iv., umetno mi-zarstvo; Kaiser, mizarstvo; Frater, si-kar; Zupanič, mizarski mojster; Jagodič, tapetnik; Stauber, strugar; Wallner, ta-petnik in dekorater; Šafarič, mizarski mojster; »Drava«, lesni izdelki, pohištvo;

Makari, fotografski atelje; Mariborski tiskarna, moderna litografija; Ljudski tiskarna; Klasič, moderni fotografski atelje; Weigl, knjigarna; Zajčerejski podjetje, lepi izdelki iz zajčje kožuhovi-ne; Gabrič, cvetličar; Durjava, tovarna perila.
Bela dvorana: Združeni čevljarji, čev-ljarski izdelki; Roglič, isto; Sulič, čev-ljarski mojster; Rekič, smrekar, krois Kodrič, Manjare, isto; Setina, Vozjak, Les-kovšek, Fabjandič, krojaški mojstri Kvas, klobučar in slavniki; Kele, kro-jač; Kitzler, modni atelje; Novak, isto »Molstroja«, električne naprave; Oman strojna pletarna.
Vsega skupaj je razstavilo do 104 tvrdik. Zeleti je, da si vse to pogleda-je posebno ljudje z dežele. To bo prava šo-la za naš gospodarski napredek. Pred sednik »S. O. D.« je obetal, da bo tej ma-riborski razstavi sledila štajerska. To bi dobro, ker le tako spoznamo, kaj imamo in kaj potrebujemo. Tekmovanje med fir-mami bo uplivalo na to, da bomo svoj izdelke vedno spopolnjevali. Že dane smo na visoki stopnji, kakor kaže ta raz-stava. Maribor mora biti ponosen na svo-je obrtnike. Vmes so mnoge stare firme. Povsod se vidi želja po napredku, mo-derniziranju, popolnosti. Lastni izumi ka-žejo zmoglost naših ljudi. Zanimanje u razstavo je veliko in to bo dalo vnap-ji budo za nadaljnje delo. Mariborska raz-stava je dobra spopolnitev k ljublj-an skemu velesejmu, ker se tu kaže obe enega mesta o primeri k celoti.
Naj bi jo obiskali vsi, ki hočejo spo-znati stanje naše obrti. Priredite tem pa želimo pri njih namenih našle-šega uspeha!
V preteklem tednu ste se mogli uveriti, da je »Jutro« daleč naj boljši gospodarski dnevnik.
Naročajte ga!
Priporočajte ga!
Inserirajte v njem!

Dular & Fabiani veletrgovina z manufakturo.
Zaloga: Skladišče Balkan, Ljubljana.

Medić, Rakovec & Zankl prej A. Zankl sinovi.
Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Sklad šče: Novisad.
Brzjav: Meraki, Ljubljana. Telefon: 64.
Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.
Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Feder-weiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, ple-skarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. 657 40
„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. Linoleum lak za pode.
„MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“. Brunoline.
Čeniki se začasno ne razpošiljajo!

Priporočila se 1492 2-2
papirna trgovina
Ivan Gajšek
Ljubljana
ki ima veliko zalogo vseh vrst **papirja**
trgovske in poslovne knjige, pisar-iške in šolske potrebščine kakor tudi lastno založništvo **šolskih zvezkov „TABOR“**, ki se izdelu-jejo v knjigovaznici
M. BIVIC, Sv. Petra c. 29,
kjer izdeluje tudi galanterijska dela.
ERJAVEC & TURK
799 „pri Zlati topati“ 26-19
trgovina z železnino
(prej Hammerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7
nasproti križevniške cerkve.
Zaloga cementa in karbida.

FRAN RAVNIKAR
mestni tesarski mojster
Ljubljana, Linhartova ulica šte. 25
Telefon šte. 415.
Izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer vedno in nač- talno ter umetno tesarstvo. 1495
Parna žaga in strojne delavnice.
Prevzemam po danih, kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezo- hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupol in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno utice, verande ter razna druga vrta arhitektonična dela: stopnice, dekorativne stropove ter dekorativne stenš opaže. Za razne industrijske stavbe opozarjam zlasti na moje patentiran nosilce za večje proste razpetine od 12—50 m.
Razstavljam v paviljonu stavbene stroke in lesne indus'trije.
moške, fantovske in deške, mikado, raglano, površnike, kožuhe, jahal- blače. **Specialitete v otroških oblekah (kostumih)** in drug konfekcijo od najpriprostejšega do najfinjšega kroja v najboljši izdel- ter
razno sukno, hlače vino in podloge
nabavite najceneje edino le pri **konfekcijski industriji**
Udeleženeo Telefon št. 313 **FRANDE** 1894 10-
Ljubljanskega vzorčnega velesejma **Fran Derenda**
Paviljon E, oddelek št. 52. Ljubljana, Emonska cesta 8

SLOVENSKA BANKA
Ljubljana, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnega doma“.
Vplačana delniška glavnica K 30,000.000.—.
Telefon šte. 567. **Cekovni račun 12.205.**
Obrestuje najugodnejše vloge in v tekočem računu.
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. 1500

Ivan Zakotnik

aleks. št. 378. mestni tesarski mojster Telefon št. 378.

Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrašja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, rasna tla, stopnice, lede-nice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga.

1880 10-9

Tovarna furnirja.

Ore, zlatino in srebrnino

161 kupite najceneje pri trdki 62-62

Ivan Paklž, Ljubljana, Stari trg 20.

Iv. Jax in sin

Dunajska c. 15., Ljubljana.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz tovarne v Lincu Ustanovljena leta 1867. Vselej pooblaščen.

Pisalni stroji

„Adler“.

Geniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn:

Dürkopp, Styria, Wafflerad

1419 Začasno znižane cene. 12-6

Damsko, moško in otroško modno blago

900 88

C. J. HAMANN

Mestni trg 8.

Pozor! Trgovci s klobuki in modistinje. Pozor!

Ne pozabite si ogledati razstavnega prostora, paviljon E št. 41

Franjo Gerar, tovarna slamnikov in klobukov

1422 Domžale (Stob) pri Ljubljani. 10-8

Tovarna je 7 minut oddaljena od postaje Domžale.

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% državno investicijsko posojilo l. 1921. v iznosu Din. 500,000.000.

Poziv na vpis.

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27./VI. 1921 Dšt. 7941 vzakonjene s členom 130 Ustava pozivlje na vpis

**7% državnega investicijskega posojila
v nominalnem znesku Din. 500,000.000.**

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je D. 500,000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 števil, obresti so 7%, na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in za to pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakršnega koli davka, kolka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počenja 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Genera'ni direkciji državni dolgov z žrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna vsota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, upotrebljevati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih propisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, sreskih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921.

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Beograd, meseca julija 1921.

Minister financ:

Dr. Kosta Kumandić s. r.

JADRANSKA BANKA

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb, Wien, Opatija, Zadar, New-York, Frank Sakser, State Bank.

Poslovne zveze z vsemi večjimi mesti v tu- in inozemstvu.